

LÆSEVEJLEDERNETVÆRK

– Læsevejlederbreve 3, april 2021

Kære læsevejleder

Dette brev handler mest om ordblindevenlig skole og undervisning, for ved vi egentlig, hvad det indebærer? Brevet er derfor en invitation til at reflektere over dette og blande sig i debatten, hvor det er muligt.

Læs om:

- Fokus på markering af ordblindhed
- Ordblindevenlig undervisning og skole
- Lyt til et maleri...

Fokus på markering af ordblindhed

Vi har nu i flere år talt om et internationalt fokus på ordblindhed i uge 40, og mange arrangementer har hobet sig op der. Men sådan behøver det ikke at være. [The European Dyslexia Association](#) peger på, at hele oktober er 'ordblindemåned'. Ordblindeugen er den første uge i oktober, hvor der falder en mandag (ofte uge 40). Den internationale ordblindedag er torsdag i denne uge. Så hermed en opfordring til at sætte fokus på ordblindhed i hele oktober og til at markere selve dagen – i år torsdag den 7. oktober 2021. Måske er det her, at der skal fortælles om ordblindhed på din skole, at der skal fokus på, hvordan LST kvalificerer ordblinde elevers læring, eller hvordan ordblindhed kan forebygges med en ekstra opmærksomhed på børn i risiko for at udvikle ordblindhed – ved at lege med sproget både i dagtilbud og indskoling. Og det er måske også her, at vi skal spørge til ordblindhed eller svære læse-skrivevanskeligheder i familien, da forskning peger på, at ordblindhed desværre er arvelig. En ikke helt let snak, for alle forældre...

Del gerne dine gode ideer og initiativer med mig – og/eller send en mail til Ordblindeforeningen (kontor@ordblind.org), som samler alle arrangementer på deres hjemmeside.

Humletovet 3
1799 Vesterbro
+45 4189 9090

info@videnomlaesning.dk
videnomlaesning.dk

Ordblindevenlig undervisning og skole

Hvad vil det sige, at undervisning er ordblindevenlig – og kan vi tale om ordblindevenlige skoler? Er ordblindevenlige skoler kun for ordblinde elever – eller kan alle elever have gavn af en ordblindevenlig didaktik? Er ordblindevenlig undervisning et statisk koncept, eller er det noget, vi udvikler og inspirerer hinanden til gennem faglige og pædagogiske praksisser? Spørgsmålene er mange – og i flere kredse er der debat om dette.

Jeg har i tidligere læsevejlederbrev beskrevet projektet [GODS – Guide til ordblindevenlig didaktik i skolen](#). Dette projekt definerer et læringsmiljø som ordblindevenligt, når undervisningen og skolesamarbejdet tilrettelægges på en måde, så man forsøger at forebygge, at læringsbarrierer for ordblinde opstår. Hvis det alligevel skulle ske, så er skolen parat med strategier til, hvordan disse barrierer kan forceres. Et sådant læringsmiljø vægter tiltag, der styrker elevens selvopfattelse og deltagelsesmuligheder – og det gøres gennem flere tiltag: fokus på den tidlige og forebyggende indsats, understøttelse af elevens fonologiske processer og sprogforståelsesprocesser, kontinuerlig brug af LST i undervisningen i alle fag og ikke mindst fokus på elevens behov, trivsel og fremtidsdrømme.

I Norge har ngo'en [Dysleksi Norge](#) sat fokus på ordblindevenlig skole og oplyst kriterier for, hvad der gør en undervisning og skole dysleksivenlig. Den danske ordblindeforening er inspireret af dette tiltag og giver [et bud](#) på en dansk version. Det er meget velkomment med sådan en inspiration i en dansk skolekontekst. Vi har i Danmark en stor tradition for at indhente viden fra forskning og erfaringer fra praktikere for så at videreudvikle, afprøve og justere disse tiltag gennem egne udviklingsarbejder – til inspiration for andres undervisning og projekter. Vi kan sammen ud fra forskning og praksis udforske og diskutere, hvilken undervisning ordblinde elever profiterer bedst af – og hvordan hele skolen bedst muligt kan tilgodese og inkludere disse elever. Det er en dynamisk proces, hvor vi hele tiden er udfordrede som fagfolk, og hvor der ikke er en løsning, som fixer det hele.

Følg derfor med i projektet [Læsesucces for ordblinde børn – et tværfagligt samarbejde om ordblinde børns læseudvikling](#), som jeg omtalte i mit sidste brev. I projektet er der for nylig blevet udviklet en [plakat om ordblindevenlig undervisning](#). Den er tænkt som en visuel støtte til planlægning, gennemførelse og evaluering af ordblindevenlig undervisning. Den fremhæver, at læreren må sætte både høje og realistiske mål sammen med og for den ordblinde elev, og at undervisningen må være tydeligt struktureret omkring målene. Læreren må blandt andet formulere tydelige krav til klassens ordblinde elever om, hvilke LST-funktioner og -strategier de skal anvende, og læreren må stilladsere og modellere brugen af disse funktioner og strategier i

forbindelse med løsning af opgaver i undervisningen i fagene. Plakaten er også en reminder om, at evaluering både må fokusere på både elevens resultater/produkter og de funktioner og strategier, som eleven har brugt i arbejdet med undervisningens mål. Det er centralt at lytte til, hvilke barrierer den enkelte ordblinde elev har oplevet for at kunne deltage i undervisningen på lige fod med klassens øvrige elever – og hvordan eleven har imødekommet disse.

Adjunkt Minna Nørgaard Bruun, KP, har i et samarbejde med lektor og ph.d. Helle Bundgaard Svendsen, VIA UC, udviklet podcasten [Med ordblinde elever i klassen – differentiering med læse- skriveteknologi](#) med en varighed af 37 minutter. I denne podcast deler elever fra LæseTek i Holbæk og eksperter viden om strategier til at stave og skrive med læse- og skriveteknologi i klassen. I podcasten indgår de fire plakater, som jeg omtalte i sidste brev. Du finder også plakaterne på dette site. Podcasten er en del af projektet [Ind i øret – ud i skolen](#). Her finder du også podcasts om fx læsebånd, litteraturredaktik og højt begavede børn.

ROAL sætter også ordblindevenlige skoler på dagsordenen gennem en række webinarer. Det første webinar er afholdt og handlede om skoleledelsens perspektiv. De næste tre handler om undervisning og læring, klasse- og læringsmiljø samt samarbejde mellem skolens personale, forældre og elever. Dato og tilmelding vil blive annonceret på blandt andet [ROAL's](#) og [NVL's](#) hjemmesider. Det næste webinar er tidligere planlagt til den 28. april 2021, men er udskudt til efter sommerferien.

Lyt til et maleri...

Snup et par minutter og lyt til et maleri eller to. I forbindelse med Kunstmuseum Brandts' udstilling "Hans Scherfig – myter og drømme" har journalist, podcaster og far til to Mattias Hundebøll skabt en række sansende, lærerige lydværker for børn fra 4 år og voksne. Du finder her [syv podcasts](#) knyttet til Scherfigs billedunivers.

Kender du ikke [Konfettifabrikken](#) i forvejen, så dyk ned i deres lyd- og fortællingsunivers.

De bedste hilsner fra alle i centeret
Kirsten

